

Selvitys hyvinvointialueen museotoiminnasta

Aluehallitus 12.05.2026
716/00.01.02.01/2026

Valmistelija

TKKI-päällikkö Simo Reipas p. 050 5678 537
koulutusasiantuntija Minna Ylönen p. 040 5946 212

Selostus asiasta

Tausta

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus asetti 07.10.2025 museo-toimikunnan ajalle 01.11.2025-30.04.2026 selvittämään Keski-Suomen hyvinvointialueen sairaalamuseon toiminnan ja kokoelmien tulevaisuutta. Selvitystyön tavoitteena oli arvioida, miten sairaalamuseon toiminta ja kokoelmien hallinta voidaan järjestää tarkoituksenmukaisesti huomioiden hyvinvointialueen ydintehtävät sekä rajalliset resurssit. Samalla tuli selvittää valtakunnallisen terveysalan museon rooli kokoavana toimijana.

Sairaalamuseo

Keski-Suomen hyvinvointialueen sairaalamuseo esittää ja tallentaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen historiaa ja nykypäivää Keski-Suomen alueella. Sairaalamuseota ylläpitää ja sen kokoelman omistaa Keski-Suomen hyvinvointialue. Museota johtaa ja sen toimintaa koordinoi hyvinvointialueen museotoimikunta. Käytännön museotyötä tekevät Keski-Suomen museon amanuenssit ostopalveluna.

Valtakunnallinen terveysmuseohanke

Valtakunnallisen terveysmuseohankkeen taustalle on perustettu vuonna 2025 säätiö. Sille on hankittu alkupääoma ja laadittu liiketoiminta- ja viestintäsuunnitelmat. Hankkeen tavoitteena on saada terveysmuseolle pysyvät näyttely- ja työskentelytilat Helsingistä.

Museohankkeen perustajajäseniä ovat Suomalainen Lääkäriseura Duodecim, Lääkäriliitto, Apteekkariliitto, Eläinlääkäriliitto, HUS-yhtymä, Hammaslääkäriliitto, Genetricum, Super, Tehy, Psykologiliitto, Soste, Suomen Hammaslääkäriseura Apollonia sekä Hammaslääketieteen historian seura Aurora. Hanketoimijoilla on kokemusta esimerkiksi Sodan ja Rauhan Keskus Muistin perustamisesta. Tätä voi pitää onnistuneena ja konkreettisena esimerkkinä museotyyppisestä hankkeesta, mikä luo uskottavuutta säätiön toiminnalle. Toiminta on kuitenkin vasta alussa, eikä säätiöllä ole toistaiseksi tiloja tai resursseja ottaa vastaan esimerkiksi sairaalamuseoiden kokoelmia. Hanke ei siten kykene reagoimaan Keski-Suomen hyvinvointialueen sairaalamuseon mahdollisiin tarpeisiin lähi-vuosien aikana. Näin ollen hyvinvointialueen sairaalamuseon tulevaisuus on ratkaistava toisin. Pidemmillä aikavälillä yhteistyö on mahdollista.

Museotoimikunnan esitys

Selvityksessä esitetään neljä vaihtoehtoista toimintatapaa sairaalamuseon tulevaisuudelle. Vaihtoehdot vaihtelevat toiminnan jatkamisesta kustannuksia minimoiden museotoiminnan lopettamiseen ja kokoelman hajauttamiseen tai varastointiin.

Ottaen huomioon hyvinvointialueen taloudellisen tilanteen sekä tavoiteltavat säästöt, museotoimikunta suosittaa sairaalamuseotoiminnan osalta selvityksen vaihtoehtoa B. Vaihtoehdon mukaisesti toimintaa supistetaan ja museotoimikunnan toiminta päättyy.

Hyvinvointialue seuraa valtakunnallisen Terveysmuseon toiminnan kehittymistä. Kokoelmaa hoidetaan siten, että se on tehokkaasti luovutettavissa ko. säätiölle (tai muulle asianmukaiselle taholle) erillisellä päätöksellä. Luovuttamalla koko kokoelma edelleen sairaalamuseotoiminta Keski-Suomen hyvinvointialueella päättyy.

Vaihtoehdolla saavutetaan nettosäästöjä, vaikka vuokratkustannukset kasvavat selvityksessä tarkemmin kuvattavalla tavalla. Nykyisistä kokoelmatiloista, joissa museo on vuokralla, on muutettava vuokranantajan vaatimuksesta vuoden 2026 elokuun loppuun mennessä. Nykyiset tilat ovat vanhan sairaalan purettavia tiloja.

Samalla päätöksellä turvataan kokoelman ja kulttuuriperinnön säilyminen yhtenäisenä.

Toimivalta

Hallintosääntö 21 §

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää

1) sairaalamuseotoiminnasta selvityksen esittämällä tavalla (vaihtoehto B) sekä

2) ettei se aseta museotoimikuntaa uudelle toimikaudelle ja että toimikunnan toiminta on päättynyt.

Päätös